

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 843
din 22.10.2008

Dosar nr: 475/2008

Petiția nr: 8624 din data de 18.06.2008

Petenti: T C V

Obiect: discriminarea pozitivă a subcategoriei martorilor în actul de justiție

I. Numele și domiciliul părților

I.1 Numele și domiciliul petentului

1.1. T C V , cu domiciliul procedural ales la sediul
Cabinetului de avocat M I ,

I.2. Numele și sediul reclamațiilor

I.2.1 Ministerul Justiției, Str. Apollodor nr. 17, sector 5, București

II. Obiectul sesizării

2.1 Petentul sesizează presupusul caz de discriminare pozitivă a subcategoriei martorilor, constituită din investigatorii sub acoperire, față de martorii „obișnuiți” ascultați în procesele penale.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1 Petentul consideră că în legislației, respectiv în Codul de procedură penală, există o lacună în ceea ce privește subcategoria martorilor.

3.2 Prin rezoluția proc. A L din cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul Bihor, dată în data de 05.05.2008, în dosarul 225/P/2008, a fost respinsă cererea apărătorului de a participa la audierea petentului ca martor. Din motivația rezoluției se reține că în art.6 alin.1 C. Proc. Pen., art.24 din Constituția

României și art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu se regăsește vreo prevedere care să garanteze dreptul la apărare al martorului.

3.3 Petentul învederează Consiliul că nu există un text de lege care să interzică expres acordarea asistenței juridice unui martor în cadrul unui proces penal.

IV. Procedura de citare

4.1 Având în vedere prevederile art. 20, alin. 4, 5 și 6 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, au fost citați următorii:

- Petentul, prezent;
- Ministerul Justiției, a trimis punct de vedere.

4.2 Procedura de citare legal îndeplinită la data de 14.08.2008, la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

V. Susținerile părților

5.1 Petentul susține că se impune drepturi egale pentru toți martorii în cadrul unui proces penal.

5.2 Ministerul Justiției prin adresa nr. 78775/05.08.2008 înregistrată la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nr.10566/08.08.2008 comunică că martorii prevăzuți la art.86¹ din Codul de procedură penală nu reprezintă „o categorie privilegiată de martori”, ci din contră, o categorie de martori care necesită o protecție specială în cadrul procesului penal datorită faptului că există date din care reiese că acestora le sunt amenințate viața, integritatea corporală sau libertatea. Modalitatea specială de ascultare a acestora include prezența unui consilier de probațiune.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1 **Colegiul Director** se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci **când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă**. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă **„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă** (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Suede, parag.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, parag.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

6.2. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care**

tratamentul este justificat obiectiv. (vezi Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zuccheri and others, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; Koinopraxis Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 Jippes and others 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 para.91)

6.3. Curtea Constituțională a României care a statuat cu valoare de principiu că „principiul egalității nu este sinonim cu uniformitatea, astfel încât **pentru situații diferite poate exista un tratament juridic diferit, recunoscându-se dreptul la diferență**”. (Vezi Decizia nr.70 din 15 decembrie 1993, Decizia nr.307 din 27 decembrie 1994, Decizia nr.139 din 19 noiembrie 1996, Decizia nr.20/2000, Decizia nr.49/2000, Decizia nr.126/2000, Decizia nr.151/2000 și altele)

6.4. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate. (22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

6.5. Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată.

6.6. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul Director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul Director, analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță.

6.7. Colegiul Director, analizează dacă obiectul unei petiții întrunește elementele art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, sub aspectul scopului sau efectului creat, ce a dat naștere ori nu, unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excludere, deosebire sau preferință, și care circumstanțiat la situația petentului/petentei (petenților/petentelor), ipso facto, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoage sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

6.8. În măsura în care se reține întrunirea elementelor constitutive ale art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în

condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

6.9. Din acest punct de vedere, sub aspectul incidenței art. 2 al O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul Director reține că în fapt, petentul se adresează Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării solicitând constatarea unei fapte de discriminare produsă de Codul de procedură penală.

6.11. În considerarea obiectului petiției, astfel cum este formulat de petentă, Colegiul Director este de opinie că împrejurarea nașterii tratamentului ipotetic diferit, decurge sui generis din prevederile Codului de procedură penală. Astfel, în fapt, în exercitarea competențelor sale, Colegiul Director este chemat să se pronunțe cu privire la o circumstanță ce decurge din procesul legislativ, în speță, prin aplicarea Codului de procedură penală, împrejurare ce instituie discriminări, în opinia petentului, în contradicție cu principiul nediscriminării, prin dispozițiile Codului de procedură penală.

6.12. Or, în ceea ce privește procesul legislativ, astfel cum s-a susținut în jurisprudența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (vezi spre exemplu Hotărârea nr. 310 din 14.05.2008, Hotărârea nr. 430/22.07.2008, Hotărârea nr. 433 din 30.07.2008, Hotărârea nr. 561 din 15.10.2008, Hotărârea nr. 609 din 13.11.2008 și altele), de plano, Colegiul Director este de opinie că adoptarea, completarea sau modificarea ori abrogarea unor acte normative nu poate fi asimilată unui comportament în sensul prevederilor Ordonanței de Guvern nr. 137/2000, republicată. În plus, Constituția României consacră, în conformitate cu art. 74 alin.1, inițiativa legislativă ce se exercită de Guvern, parlamentari sau de cetățeni pe calea inițiativei populare. Or, este de natura evidenței că adoptarea, modificarea, completarea ori abrogarea unor acte normative nu poate atrage după sine o eventuală răspundere contravențională.

6.13. Astfel cum a reținut și Curtea Constituțională în Decizia nr. 1.011 din 8 noiembrie 2007 publicată în Monitorul Oficial nr. 809 din 27 noiembrie 2007 și a reiterat în Deciziile sale cu nr. 818, 819, 820 și 821 din 3 iulie 2008, publicate în Monitorul Oficial nr. 537 din 16.07.2008 „Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare este o *reglementare specială care stabilește comportamentele considerate discriminatorii* în viziunea legiuitorului și creează mecanismele prin care orice tip de discriminare poate fi sancționat și eliminat”. Astfel, Curtea în mod expres desprinde scopul legiuitorului în reglementarea acelor „comportamente”, i.e. împrejurări de fapt aplicate la situația unor persoane, grupuri de persoane sau comunități comparativ cu alte persoane, grupuri de persoane ori comunități, ce pot fi reținute ca discriminatorii în ipotezele prevăzute de Ordonanța nr. 137/2000 republicată. Dealtfel, în deciziile sus menționate, Curtea Constituțională arată în mod explicit că „*actul normativ criticat sancționează contravențional* orice deosebire, excludere, restricție sau preferință care are ca scop ori efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în domeniul politic, economic, social și cultural ori în orice alte domenii ale vieții publice, dacă deosebirea, excluderea, restricția sau preferința se datorează apartenenței la o

rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială, respectiv convingerilor, sexului sau orientării sexuale ori apartenenței la o categorie defavorizată”.

6.14. Este evident în acest sens, că acele comportamente considerate discriminatorii și care sunt sancționabile contravențional nu pot fi echivalate sau asimilate cu procesul legislativ, în speță situațiile ce implică adoptarea, modificarea, completarea sau abrogarea unor prevederi legale de către legiutor, Parlamentul României sau de Guvern.

6.15. În raport cu statuările Curții Constituționale relativ la O.G. nr. 137/2000, republicată, este lipsit de echivoc faptul că, prin natura sa, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării investighează, constată și sancționează fapte de discriminare. Corelativ obiectului petiției și raportat la discriminarea instituită, în opinia petentului, prin dispozițiile Codului de procedură penală, trebuie ținut cont de faptul că în jurisprudența sa, Colegiul Director a statuat că nu analizează modul de stabilire sui generis, prin lege a unor drepturi în favoarea unor categorii de persoane în mod diferit față de alte categorii ori nereglementarea de legiutor a unor aspecte care țin de statutul unei persoane sau categorii de persoane. Din acest punct de vedere, examinarea soluțiilor legislative per se, alese de către legiutor și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României, revine Curții Constituționale.

6.16. Or, relativ la obiectul petiției, este indubitabil că „fapta de discriminare” invocată de petent este de facto echivalentă cu o problemă de constituționalitate, sub aspectul art. 16 din Constituția României. Din acest punct de vedere, o eventuală răspundere a legiutorului, în speța dedusă soluționării, nu ar putea fi apreciată de Colegiul Director deoarece Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării își exercită atribuțiile strict sub aspectul investigării, constatării și sancționării acelor fapte considerate discriminatorii în viziunea legiutorului și care atrag răspunderea contravențională.

6.17. De altfel, Curtea Constituțională, **prin decizia nr. 997 din 7.10.2008, a admis excepția de neconstituționalitate a art. 20 din O.G. nr. 137/2000**, republicată considerând că în măsura în care s-ar admite că pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de O.G. nr. 137/2000, republicată, C.N.C.D. poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unui text de lege, s-ar pune în discuție legitimitatea C.N.C.D. de a înlătura consecințele faptelor discriminatorii, prin hotărâri, ce pot duce, în ultimă instanță, la încetarea aplicabilității unor dispoziții de lege, și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, încălcându-se în mod flagrant principiul separației puterilor în stat, prin interferarea în atribuțiile legislativului dar și ale Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, inclusiv cele ale Art. 16 care se referă la egalitatea în drepturi a cetățenilor.

6.18. Având în vedere considerentele expuse mai sus, Colegiul Director este de opinie că aspectele sesizate nu intră sub incidența dispozițiilor O.G. 137/2000, republicată;

HALLER Istvan – Membru

NITĂ Dragoș Tiberiu – Membru

PANFILE Anamaria - Membru

TRUINEA Roxana Paula – Membru

VASILE Ana Monica - Membru

Data redactării: 04.02.2009

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000** privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și **Legii 554/2004** a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. aspectele sesizate nu intră sub incidența dispozițiilor O.G. 137/2000, republicată;
2. Clasarea dosarului;
3. Se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință :

ASZTALOS Csaba Ferenc - Membru

COMȘA Corina Nicoleta – Membru

GERGELY Dezideriu – Membru

